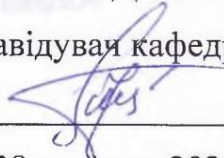

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра рослинництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри рослинництва

Володимир ГАНГУР

«28» серпня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З АГРОНОМІЇ**

освітньо-професійна програма Агрономія

спеціальність 201 Агрономія

галузь знань

20 Аграрні науки та продовольство

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

ПОЛТАВА

2023–2024 н.р. / 2024–2025 н.р.

Розробники: науково-педагогічні працівники кафедри рослинництва
Гангур В.В., Куценко О.М., Антонець О.А., Антонець М.О., Бараболя О.В.,
Ляшенко В.В., Марініч Л.Г., Міленко О.Г., Філоненко С.В., Шакалій С.М.

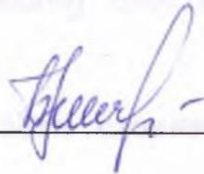
Робоча програма практики розглянута та схвалена на засіданні кафедри
рослинництва

протокол від «28» серпня 2023 року № 35

Робоча програма практики схвалена радою з якості вищої освіти
спеціальності 201 Агрономія

протокол від «01» вересня 2023 року № 1

Голова Ради з якості вищої освіти
спеціальності 201 Агрономія

Ольга БАРАБОЛЯ

© ПДАУ 2023

1. ОПИС ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Таблиця 1

Опис виробничої практики з агрономії

Елементи характеристики	201А_бд_2021
Загальна кількість годин	360
Кількість кредитів	12,0
Місце в індивідуальному навчальному плані студента (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (курс)	2023–2024 н.р. – 3 курс 2024–2025 н.р. – 4 курс
Семестр	6; 8
Форма підсумкового контролю	диференційований залік

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Метою виробничої практики з агрономії є: забезпечення професійної технологічної підготовки майбутніх фахівців, набуття досвіду роботи за обраною професією.

Завдання виробничої практики з агрономії:

- проведення агроекономічного аналізу діючої в господарстві системи землеробства;
- аналізування структури рослинницької галузі господарства і технологій вирощування сільськогосподарських культур;
- вивчення системи насінництва в господарстві;
- аналізування стану реалізації продукції рослинництва, умов її зберігання та переробки;
- вивчення стану забезпечення в господарстві безпеки життєдіяльності населення, охорони праці, пожежної безпеки та виробничої санітарії;
- освоєння технології механізованих сільськогосподарських робіт;
- ознайомлення зі станом охорони природи в господарстві (підприємстві);
- вивчення системи передпосівного обробітку ґрунту під ранні та пізні ярові культури;
- проведення підготовки насіння та сівби сільськогосподарських культур;
- ознайомлення з системою догляду за озимими культурами;
- освоєння практичного налагоджування сільськогосподарських машин та знаряддя на виконання тих чи інших технологічних операцій;
- проведення розрахунків доз добрив.

Проходження виробничої практики «Виробнича практика з агрономії» сприяє формуванню: компетентностей:

загальних:

1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

фахових:

1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плідівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).
2. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузях сільськогосподарського виробництва.
3. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.
4. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень

у конкретних виробничих умовах.

програмних результатів навчання:

1. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії.
2. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.
3. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин, в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін.
4. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.
5. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.
6. Проектувати й організовувати технологічні процеси вирощування насіннєвого матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог.
7. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідно до чинних вимог.
8. Організовувати результативні і безпечні умови роботи. знання та критичне розуміння предметної області та професійної діяльності.

3. ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Тема 1. Загальна характеристика господарства.

Структура господарства (виробнича, організаційна, управлінська) та організація його діяльності. Функціональні обов'язки керівників та спеціалістів різних рівнів. Аналіз результативних показників діяльності підприємства.

Тема 2. Агроекономічний аналіз системи землеробства.

Характеристика ґрунтів господарства. Сівозміна, як запорука високої врожайності. Сільськогосподарська техніка для обробітку ґрунту. Налагоджування сільськогосподарських машин та знарядь для виконання технологічних операцій.

Тема 3. Система насінництва в господарстві.

Підбір сортів та гібридів; посівні якості насіння. Підготовка земельних ділянок під насіннєві посіви. Сортіві та видові прополки насіннєвих посівів.

Тема 4. Технологія вирощування сільськогосподарських культур.

Система передпосівного обробітку ґрунту. Підготовка насіння до сівби. Догляд за рослинами в період сходи – збирання. Розрахунки доз добрив та норм висіву. Збирання врожаю.

Тема 5. Індивідуальне завдання.

Залежно від професійного спрямування, наукових інтересів та особистих побажань студент повинен розробити висновки та обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення окремого напрямку роботи підприємства або впровадження інновації.

4. Структура (тематичний план) виробничої практики

Таблиця 2

Структура виробничої практики з агрономії

Назви теми	Кількість годин
Тема 1. Загальна характеристика господарства.	50
Тема 2. Агроекономічний аналіз системи землеробства	50
Тема 3. Система насінництва в господарстві.	50
Тема 4. Технологія вирощування сільськогосподарських культур	60
Тема 5. Індивідуальне завдання	150
Разом	360

5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ З ПРАКТИКИ

Залежно від професійного спрямування, наукових інтересів та особистих побажань студент повинен розробити висновки та обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення окремого напрямку

роботи підприємства або впровадження інновації.

Орієнтований перелік (не є вичерпним):

1. Обґрунтувати систему захисту посівів пшениці озимої в господарстві.
2. Вплив мікроелементів на урожайність соняшнику.
3. Обґрунтувати систему захисту посівів буряків цукрових від бур'янів.
4. Проаналізувати й обґрунтувати систему інтегрованого захисту ріпаку озимого від шкідників і хвороб.
5. Обґрунтувати систему застосування рістстимулюючих препаратів на посівах соняшнику.
6. Простежити за фазами розвитку основних сільськогосподарських культур, які вирощуються на підприємстві, яке є базою практики.
7. Порівняти органічну технологію вирощування із загальноприйнятою.
8. Обґрунтувати внесення добрив під основні культури.
9. Вплив біопрепаратів на продуктивність і якість насіння ярого ріпаку.
10. Продуктивність та якість жита озимого за впливу агроєкологічних умов вирощування.
11. Оптимізація системи удобрення буряків цукрових за рахунок їх кореневих підживлень.
12. Ефективність позакореневого внесення мікроелементів у посівах буряків цукрових.
13. Вплив сортових властивостей на формування врожайності та технологічних якостей коренеплодів сучасних гібридів буряків цукрових.
14. Екологізація мікроелементного живлення кукурудзи та її вплив на продуктивний потенціал культури.
15. Продуктивність гібридів кукурудзи залежно від норми висіву.
16. Продуктивність гібридів кукурудзи залежно від застосування добрив.
17. Урожайність ріпаку ярого залежно від агротехнічних прийомів вирощування.
18. Вплив традиційної й органічної технології вирощування на врожайність льону олійного.
19. Формування врожайності пшениці м'якої озимої залежно від внесення доз азотних добрив.
20. Вплив сортових властивостей на формування кормової продуктивності стоколосу безостого
21. Вплив сортових властивостей на формування урожайності гібридів кукурудзи різних груп стиглості.
22. Вплив мінеральних добрив на формування продуктивного потенціалу сортів гороху.
23. Ефективність біологічних препаратів у технології вирощування соняшника.
24. Вплив біопрепаратів на агроєкологічні особливості сортів ячменю ярого.
25. Вплив густоти посадки бульб картоплі на формування врожайного потенціалу.
26. Формування продуктивного потенціалу гібридів кукурудзи за використання біостимулятора Ерайз.
27. Ефективність та доцільність внесення калійних добрив під буряки цукрові.
28. Формування зернового продуктивного потенціалу кукурудзи за різних способів основного обробітку ґрунту.
29. Еколого-економічні чинники інноваційної системи захисту буряків цукрових від бур'янів.
30. Урожайність та технологічні якості коренеплодів буряків цукрових за різних способів основного обробітку ґрунту.
31. Оптимізація мікроелементного живлення буряків цукрових.
32. Технологія вирощування і зберігання цибулі ріпчастої у приватному господарстві.
33. Вплив агротехніки вирощування сої на урожайність та якість зерна.
34. Якість зерна пшениці озимої залежно від агроєкологічних факторів.
35. Вплив метеорологічних умов і мінерального живлення на врожайність льону олійного.
36. Формування врожаю моркви столової залежно від сортових особливостей.
37. Вплив біостимуляторів на формування продуктивності гороху посівного.
38. Вплив інокуляції насіння за органічної технології вирощування на врожайність сої.
39. Ріст, розвиток і продуктивність гібридів кукурудзи залежно від агротехнічних прийомів.
40. Формування продуктивності гібридів соняшнику залежно від елементів технології вирощування.
41. Рівень продуктивності зерна пшениці м'якої озимої залежно від строків сівби.
42. Продуктивність бобових трав залежно від елементів технології вирощування.
43. Вплив агротехнічних заходів на формування продуктивності горошку посівного (озимого).

44. Оцінка врожайності конопель посівних за технологіями органічного землеробства.
45. Формування продуктивності посівів чини залежно від агротехнічних прийомів вирощування.
46. Ефективність різних способів обробітку ґрунту під кукурудзу на зерно.
47. Формування продуктивності гороху залежно від агротехнічних прийомів у зоні лівобережного Лісостепу.
48. Особливості формування продуктивності гібридів сояшнику залежно від густоти стояння в умовах Лівобережного Лісостепу.
49. Ефективність технології передпосівного обробітку ґрунту та інокулювання за вирощування сої в умовах Лісостепу.
50. Формування врожайності зерна кукурудзи залежно від удобрення.
51. Еколого-економічне обґрунтування елементів технології вирощування чебрецю звичайного на лікарську сировину.
52. Урожайність сої залежно від інокуляції посівного матеріалу.
53. Еколого-економічне обґрунтування елементів технології вирощування гісопу лікарського.
54. Еколого-економічне обґрунтування елементів технології вирощування чорнушки посівної на лікарську сировину.
55. Вплив системи удобрення на продуктивність гороху посівного (*Pisum sativum* L.).
56. Продуктивність сорго в залежності від поживного режиму рослин.
57. Агротехнічні прийоми підвищення продуктивності сої в умовах Лівобережного Лісостепу України.
58. Агротехнологічні прийоми оптимізації формування продуктивності кукурудзи.
59. Вплив мінерального удобрення на урожайність та якість насіння сояшнику.
60. Вплив агротехнічних заходів на формування високопродуктивних травостоїв стоколосу безостого.
61. Продуктивність ячменю залежно від норми висіву в умовах лівобережного Лісостепу.
62. Добір високопродуктивних гібридів для підвищення продуктивності сояшнику.
63. Формування продуктивності сортів сої залежно від строків сівби.
64. Оптимізація технологічних прийомів вирощування гібридів кукурудзи різних груп стиглості.
65. Вплив системи удобрення на формування урожайності гібридів сояшнику.
66. Вплив строків сівби на формування урожайності гібридів кукурудзи.
67. Продуктивність алтеї лікарської залежно від елементів технології вирощування.
68. Формування продуктивності огірка та його якість залежно від способів зрошення та внесення добрив.
69. Урожайність та якість капусти білоголової пізньостиглої залежно від застосування мікроелементів.
70. Урожайність пшениці озимої за різних елементів сортової технології вирощування.
71. Вплив комплексних хелатних добрив на урожайність і якість насіння ріпаку озимого.

6. ВИМОГИ ДО БАЗ ПРАКТИКИ

Виробнича практика проводиться на базах, які забезпечують виконання програми. Базами практики можуть бути суб'єкти господарювання, незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, фізичні особи, які проводять незалежну професійну діяльність, органи державної влади і місцевого самоврядування, громадські формування, об'єкти структурних підрозділів Університету, а також бази за межами України за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі програм практики. Підприємства (установи, організації тощо), що залучаються для проведення виробничої практики студентів, повинні відповідати наступним вимогам:

- наявність структурних підрозділів, напрям діяльності яких відповідає спеціальності
- 201 Агрономія;
- здатність забезпечити виконання програми практики;
  - забезпечення кваліфікованого керівництва практикою студентів;
  - забезпечення належних умов для проходження практики на виробництві з дотриманням правил і норм безпеки праці, виробничої санітарії відповідно до законодавства;
  - надання студентам на час проходження практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмам практики (за згодою керівника підприємства)

(установи, організації тощо) та за наявності відповідних вакансій);

- надання студентам права користуватися документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства (установи, організації тощо);

- можливість наступного працевлаштування випускників (на загальних підставах, за наявності вакансій).

7. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Виробнича практика проводиться у виробничих умовах в період, що встановлений навчальним планом. На початку практики керівник підприємства (установи, організації тощо) призначає керівника від бази практики, а також забезпечує проведення студентам-практикантам інструктажів з охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів. Керівником практики від бази практики повинен бути фахівець, який працює на постійній основі. Кількість студентів-практикантів, яка закріплюється за ним, не перевищує десяти осіб. На студентів-практикантів, які проходять практику на підприємстві (установі, організації тощо), розповсюджується законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства. За наявності вакантних місць та за відповідності змісту роботи програмі практики, вони можуть бути зараховані на штатну посаду.

Керівник виробничої практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики студентів;
- забезпечує якість проходження практики студентів згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання студентам;
- контролює своєчасне прибуття студентів до баз практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- проводить консультації щодо опрацювання та узагальнення зібраного матеріалу;
- перевіряє щоденники, звіти з практики та оцінює результати її проходження студентами;
- подає на кафедру звіт керівника виробничої практики;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством та внутрішніми нормативно-правовими актами Університету.

Керівник практики від бази практики:

- здійснює безпосереднє керівництво практикою студентів-практикантів згідно з програмою практики;
- знайомить студентів-практикантів із правилами внутрішнього розпорядку та контролює їх дотримання;
- повідомляє керівнику практики від кафедри про порушення студентом-практикантом трудової дисципліни та внутрішнього розпорядку;
- контролює ведення щоденника, підготовку звіту студентом-практикантом;
- після закінчення практики складає відгук-характеристику на кожного студента-практиканта, де дає оцінку проходження практики.

Студенти, які проходять виробничу практику, зобов'язані:

- з'явитися на настановчі збори з питань проходження практики та звітування за її результатами;
- пройти цільовий інструктаж з охорони праці;
- отримати документи для проходження практики;
- ознайомитися з програмою практики;
- отримати індивідуальні завдання у керівника практики від кафедри;
- своєчасно прибути на базу практики;
- дотримуватися правил охорони праці на підприємстві;
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;

- підготувати звітну документацію з практики;
- своєчасно подати звіт з практики та захистити його перед комісією.

8. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

За результатами проходження виробничої практики здобувачем вищої освіти подається звіт з практики разом зі щоденником на кафедру для реєстрації та керівнику практики від кафедри – для перевірки та оцінювання.

У щоденнику практики здобувач вищої освіти у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник виробничої практики є звітним документом про виконання студентом програми практики. Записи в щоденнику здобувач-практикант веде щоденно, в яких вказується дата, назва технологічного процесу (роботи), в якому він приймав безпосередню участь, описуються головні складові елементи процесу (роботи): сорти, гібриди культур, попередники, якість підготовки і стан ґрунту, склад агрегату, змінна норма виробітку і фактично виконана робота за зміну, якість роботи, труднощі, недоліки в ході виконання та шляхи їх подолання відхилення у виконанні окремих технологічних процесів від рекомендованих тощо. Обов'язково потрібно вказати, що саме зробив здобувач вищої освіти практикант щодо організації вказаного технологічного процесу (роботи).

У випадках, коли через несприятливі погодні умови виконання програми виробничої практики стає неможливим, практикант повинен працювати зі звітами про виробничу діяльність господарства за минулі роки, книгою історії полів, рекомендаціями по раціональному використанню добрив та іншими матеріалами, які потрібні для написання звіту про практику. Не допустимими є записи на кшталт «Йшов дощ» чи ін.

Щоденник в обов'язковому порядку підписується керівником практики від бази практики, керівником практики від кафедри (з загальною оцінкою і зауваженнями), завіряється в кінці проходження практики керівником бази практики. Без щоденника, заповненого згідно з вимогами, звіт про проходження виробничої практики не приймається до захисту, тому що щоденник є основою написання всіх його розділів. Звіт про виконання здобувачем вищої освіти програми виробничої практики здається ним на кафедру відразу після закінчення практики.

Звіт є основним документом для оцінки практики. В ньому здобувач вищої освіти демонструє своє вміння аналізувати та оцінювати найважливіші наслідки господарської діяльності, природно-економічні умови, застосовані в господарстві технологічні прийоми і технології одержання високих урожаїв. Результати господарської діяльності та виробничі показники підприємства здобувач вищої освіти порівнює з досягненнями кращих господарств району, області, України. Робить власні висновки і вносить конкретні пропозиції щодо кожного розділу роботи і щодо подальшого поліпшення роботи господарства в цілому.

Звіт про виробничу практику розглядається керівниками практики від бази практики і кафедри та супроводжується детальним відгуком про роботу здобувача вищої освіти під час практики. У звіті не допускаються зайві слова, які не мають відношення до конкретного викладу матеріалу та громіздкі теоретичні викладки. Звіт повинен складатися кожним здобувачем вищої освіти окремо: не допускається складання його двома, трьома і більше здобувачами вищої освіти разом.

У випадку роботи двох, трьох і більше здобувачів вищої освіти на одній базі практики одночасно, вони повинні поділити роботу між собою і представити самостійні окремі звіти. Звіти, виконані тільки на основі літературної викладки у формі розповіді, списані із звітів інших студентів по практиці, оцінюються незадовільно і не зараховуються.

Звіт оформлюється за формою, визначеною в додатку 1 та передбачає рукописне його написання. Мова звіту з виробничої практики – державна, стиль – науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність – логічна. Обсяг звіту з виробничої практики повинен складати разом з додатками не більше 25-30 сторінок.

9. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ І ОЦІНЮВАННЯ ЇЇ РЕЗУЛЬТАТІВ

За підсумками виробничої практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Голова комісії підсумовує бали, нараховані керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики.

Керівником практики від кафедри нарахування балів здійснюється на підставі:

- оцінки результатів проходження практики студентом, наданої у відгуку–характеристиці керівника практики від бази практики;
- оцінки якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звіту з практики.

Комісія із захисту звітів з практики нараховує бали за підсумками презентації студентом результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії. Підсумкова оцінка знань, умінь та навичок студентів, набутих на практиці, визначається за 100-бальною, 4-бальною шкалою та шкалою ЄКТС.

Таблиця 3

Схема нарахування балів з виробничої практики

Критерії оцінювання	Кількість балів
Результати проходження практики студентом, оцінка яких надана у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики	1-19
Якість оформлення та змістовність наповнення щоденника та звіту з практики	1-40
Презентація студентом результатів виробничої практики з агрономії та відповідей на запитання членів комісії	1-41
Підсумкова оцінка: кількість балів за: за 100-бальною шкалою, 4-бальною шкалою оцінка за шкалою ЄКТС	100 відмінно А

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедр, конференціях, круглих столах та інших заходах, а загальні підсумки – на вченій раді навчально- наукового інституту та університету.

Таблиця 4

Шкала та критерії оцінки результатів проходження практики студентом, наданих у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики

Шкала, бали	Критерії оцінювання
13-19	Висока якість виконання завдань практики; активна участь в суспільній та організаційній роботі бази практики; зразкова трудова дисципліна та дотримання норм охорони праці та техніки безпеки.
6-12	Добра якість виконання завдань практики; участь в суспільній та організаційній роботі бази практики; відсутні порушення трудової дисципліни; дотримання норм охорони праці та техніки безпеки.
1-5	Незадовільна якість виконання завдань практики; ЗВО не приймав участь в суспільній та організаційній роботі бази практики; незадовільна трудова дисципліна та порушення норм охорони праці та техніки безпеки

Таблиця 5

Шкала і критерії оцінювання якості оформлення та змістовності наповнення щоденника та звіту з практики

Шкала, бали	Критерії оцінювання
1-40	Звіт з практики має чітку побудову, містить повний перелік додатків з бази практики. Оформлення титульного аркуша відповідає вимогам. Звіт містить елементи новизни, має практичне значення; студент оволодів навиками самостійної роботи: збору інформації, аналізу, формулювання результатів. Програма практики розкрита. Оформлення щоденника відповідає вимогам до ведення та структурі практики, не

	містить виправлень та помарок.
25-32	Звіт з практики має чітку побудову, містить не повний перелік додатків з бази практики. Оформлення титульного аркуша відповідає вимогам. Програма практики розкрита, але мають місце окремі недоліки не принципового характеру. Оформлення щоденника відповідає структурі практики, але не вказана одна складова або має місце: непослідовність тем, містить незначні виправлення.
17-24	Звіт з практики немає чіткої побудови, питання викладені не в відповідності до змісту практики, містить лише декілька додатків з бази практики. На титульному аркуші багато помилок і невідповідностей. Програма практики розкрита, мають місце неточності при проведенні аналізу та висвітленні результатів практики. Оформлення щоденника частково відповідає структурі практики, але не вказано декілька складових або має місце непослідовності тем, містить велику кількість виправлень.
9-16	Звіт з практики написаний не послідовно, не містить додатків з бази практики. Оформлення титульного аркуша не відповідає вимогам. Програма практики розкрита частково, мають місце неточності при проведенні аналізу та висвітленні результатів практики. Оформлення щоденника не відповідає структурі практики, має місце непослідовність тем, містить велику кількість виправлень.
1-8	Текстова частина звіту з практики не поділена на окремі розділи відповідно до питань програми практики. Звіт написаний не в повному обсязі, не містить додатків з бази практики. Програма практики розкрита частково, мають місце суттєві помилки при проведенні аналізу та висвітленні результатів практики. Оформлення титульного аркуша не відповідає вимогам. Оформлення щоденника не відповідає структурі практики, заповнені не всі тижні практики, не вказані теми, містить велику кількість виправлень та помарок.

Таблиця 6

Шкала і критерії оцінювання презентації студентів результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії

Шкала, бали	Критерії оцінювання
35-41	Відмінні відповіді з невеликою кількістю неточностей, здобувач вищої освіти дуже добре орієнтується в презентованому матеріалі
30-34	Відповіді вище середнього рівня з кількома несуттєвими помилками, здобувач вищої освіти добре орієнтується в презентованому матеріалі
20-29	Відповіді нижче середнього рівня з кількома суттєвими помилками, здобувач вищої освіти добре орієнтується в презентованому матеріалі
10-19	Відповіді нижче середнього рівня з кількома суттєвими помилками, здобувач вищої освіти слабо орієнтується в презентованому матеріалі
1-9	Відповіді на питання з великою кількістю помилок та неточностей, здобувач вищої освіти не орієнтується в презентованому матеріалі

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Богданович Р. П., Гнатенко О. Ф., Петренко Л. Р., Вітвіцький С. В. Дослідження ґрунтів у полі. Методичні вказівки до практичних занять для студентів агрономічного факультету, Київ: 2001. 46 с.
2. Дмитришак М. Я., Мокрієнко В. А., Юник А. В. Морфобіологічні особливості та технологія вирощування технічних культур. Вінниця: «Нілан-ЛТД», 2017. 484 с.
3. Єщенко В. О., Копитко П. Г., Костогриз П. В., Опришко В. П. Основи наукових досліджень в агрономії. Вінниця: ПП «ТД «Едельвейс і К»», 2014. 332 с.
4. Каленська С. М., Шевчук О. Я., Танчик С. П. Технологія виробництва продукції рослинництва. К: «Видавничий центр НУБіП України», 2012. 563 с.
5. Лихочвор В. В. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур. Київ : «Центр навчальної літератури», 2004. 800 с.

6. Петриченко В. Ф., Лихочвор В. В. Рослинництво. Нові технології вирощування польових культур: підручник. 5-те вид., виправ., допов. Львів: НВФ «Українські технології», 2020. 806 с.
7. Філоненко С. В., Кочерга А. А., Ляшенко В. В. Буряківництво. Лабораторно-практичні заняття. Полтава: «Камелот», 2008. 368 с.
8. Фурсова Г. К., Фурсов Д. І., Сергєєв В. В. Рослинництво. Лабораторно-практичні заняття. Ч. II. Технічні та кормові культури. Харків: «ТО Ексклюзив», 2008. 380 с.

Допоміжні

1. Бобро М. А., Танчик С. П., Алімов Д. М. Рослинництво. Лабораторно-практичні заняття, Київ : «Урожай», 2001. 392 с.
2. Буряківництво. Проблеми інтенсифікації та ресурсозбереження. Київ: НВП ТОВ «Альфа-стевія ЛТД», 2007. 486 с.
3. Гаврилюк Г. Р., Вознюк Л. Ф., Живолуп Г. І. і інші. Підготовка до роботи машинно-тракторних агрегатів та виконання механізованих робіт. Посібник для навчальної практики з курсу «Механізація с.-г. виробництва» для студентів вищих аграрних закладів освіти II-IV рівнів акредитації за напрямом 201 Агрономія. Київ: Аграрна освіта, 2000. 67 с.
4. Ермантраут Е. Р., Малиновський А. С., Дідора В. Г. Методика наукових досліджень в агрономії: навч. посібник. Житомир: ЖНАЕУ, 2010. 124 с.
5. Єгоршин О. О., Лісовий М. В. Математичне планування польових дослідів та статистична обробка експериментальних даних. Харків, 2005. 193 с.
6. Жатов О. Г., Каленська С. М., Мельник А. В. Технічні культури: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2015. 358 с.
7. Зінченко О. І., Салатенко В. Н., Білоножко М. А. Рослинництво. Київ: Аграрна освіта, 2001. 587 с.
8. Іващенко О. О. Бур'яни в аграфітоценозах. Проблеми практичної гербології. Київ: Світ, 2003.
9. Каленська С. М., Шевчук О. Я., Дмитришак М. Я. та ін. Рослинництво. Київ: Віпол, 2005.
10. Мельник А. В. Рослинництво з основами технології переробки. Практикум: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. за ред. А. В. Мельника, В. І. Троценка. Суми: Університетська книга, 2017. 383 с.
11. Мельник А. В.. Агробіологічні особливості вирощування соняшнику та ріпаку ярого в умовах Північно-східного Лісостепу України. Аналітичний огляд та результати досліджень: монографія. Суми: Університетська книга, 2017. 229 с.
12. Рослинництво. Модульний метод з тестового контролю і рейтинговою оцінкою знань студентів на ПЕОМ. О. М. Куценко, А. А. Кочерга, Л. Ф. Бондарєва та ін. Київ: Центр навчальної літератури. 2005.
13. Хоміна В. Я., Загородний М. В. Хміль. Тернопіль: Медобори, 2011. 216 с.

Інформаційні ресурси

1. Інститут олійних культур НААН України. URL: <http://imk.zp.ua>
2. Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН. URL: <http://www.yuriev.com.ua>
3. ННЦ «Інститут землеробства НААН». URL: <http://zemlerobstvo.com>
4. Журнал «Агроном». URL: <http://agronom.com.ua>
5. Журнал «Зерно». URL: <http://www.zerno-ua.com>
6. Журнал «Пропозиція». URL: <http://www.propozitsiya.com>

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО – НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ

Кафедра _____

З В І Т

з _____ практики
студента освітньо-професійної програми _____
спеціальності _____ (код та найменування спеціальності)
_____ курсу _____ групи _____ рівня вищої освіти
_____ форми навчання (денної / заочної)

_____
(прізвище, ім'я, по батькові студента)

База практики:

_____
_____ району _____ області

Керівник практики від бази практики:

_____

Керівник практики від кафедри

_____

Захист звіту відбувся: _____

Оцінка: за 4 –бальною шкалою _____

за 100 - бальною шкалою, оцінка ЄКТС _____

Члени комісії: _____

_____

_____

Полтава – 20 _____ року

ЗМІСТ

Вступ

1. Загальна характеристика господарства
2. Агроекономічний аналіз системи землеробства
3. Система насінництва в господарстві
4. Технологія вирощування сільськогосподарських культур
5. Індивідуальне завдання

Висновки і пропозиції виробництву

Використані джерела інформації

Додатки

Вступ

Мета практики:

Завдання практики:

---

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ГОСПОДАРСТВА

Географічне положення та загальні відомості

---

1. Земельні угіддя

Види угідь	Площа, га	%
Рілля		
Сіножаті		
Пасовища		
Сади		
Чагарники і ліси		
Дороги		
Будівлі та двори		
Інші землі		
Всього землі		

---

2. Структура посівних площ в середньому за останні 3 роки

№ п/п	Посівні площі сільськогосподарських культур	Площа, га	% до землі в обробітку
Всього в обробітку	Рілля		
1	Озимі зернові – всього		
	в т.ч.		
2	Ярі зернові - всього		
	в т.ч.		
3	Зернобобові - всього		
	в т.ч.		
4	Технічні – всього		
	в т.ч.		
5	Багаторічні трави - всього		
6	Овочі		
7	Пари – всього		
	в т.ч.		

---

3. Урожайність основних сільськогосподарських культур за останні 3 роки, т/га

Сільськогосподарські культури	Роки			Середня, т/га
	20__	20__	20__	

Валовий збір основних сільськогосподарських культур за останні 3 роки, т

Сільськогосподарські культури	Роки			Середній, т/га
	20__	20__	20__	

---

2. АГРОЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ СИСТЕМИ ЗЕМЛЕРОБСТВА

Характеристика ґрунтів господарства

Агрохімічна характеристика ґрунтів господарства

№ п/п	Назва типів ґрунтів	Площа, га	Глибина орного шару, см	Механічний склад	Вміст гумусу %	рН (сольове)	Вміст рухомих форм елементів живлення, мг на 100 г ґрунту		
							N	P ₂ O ₅	K ₂ O
1									
2									

Характеристика кліматичних умов

---

5. Метеорологічні умови господарства

Місяці	Середня багаторічна температура повітря, ° С	Середня багаторічна кількість опадів, мм
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
За рік		

---

6. Сівозміни господарства

Сівозміна	№ поля	Чергування культур	Площа, га
польова			
Всього			
польова			
Всього			
польова			
Всього			
Всього орних земель			

7. Наявність сільськогосподарської техніки

№	Назва	Марка	Кількість, шт.
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			

---

3. СИСТЕМА НАСІННИЦТВА В ГОСПОДАРСТВІ

8. Набір сортів (гібридів) сільськогосподарських культур для вирощування в господарстві

Культура	Сорт (гібрид)	Рекомендована зона вирощування	Напрямок використання	Група стиглості	Тип інтенсивності

Посівні якості насіння

Підготовка насіннєвого матеріалу до сівби

4. Технологія вирощування сільськогосподарських культур в господарстві

5. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ ВИРОБНИЦТВУ

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

ДОДАТКИ